

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyetli tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és feliratok küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillért más hirdetések olasz árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztár: neheg-számla 10,489. szám.

Restauráció.

Ilyen cím alatt nagyon furcsa elvekből szüri le és mondja ki tételként az „U. H.” multkori vezércikkében azt a következtetést, hogy a közlegő általános tisztujtás eredménye más nem lehet, mint az összes megyei tisztviselők, az egész megyei tisztikar megtartása, hogy tehát „a tisztviselő kar a választások elé nyugodtan nézhet.”

A kérdés közérdekű s ezért az egyoldalú felfogással szemben érdemes a megvitatásra.

A kérdés magvát az képezi, vajjon az alkotmányvédelem szempontja kívánja-e a tisztviselők hat évenkénti választását? Az idézett cikk szerint nem. Szerintem: igenis kívánja. Ez nélkülözhetetlen feltétele az alkotmányvédelemnek.

Igaz, hogy a visszaélések megtorlására, a köteleltségesség, mulasztás büntetésére rendelkezésre áll a fegyelmi eljárás, de ez nagyon tág fogalom, mert a mint gyakori eset mutatja, a fegyelmi büntetés sokszor nem elég szigorú s csak ritkán megvonkót a legszigorubb büntetés-sel, a hivatalvesztéssel sújtsa, de másrészt vannak oly hibák, melyek büntetésre nem alkalmasak, bár az illető tisztviselő megérdemelné hivatala elvesztését.

S ép azért van szükség a 6 éves — tehát elég gyakori — tisztujtásra, mert a megyei tisztviselő hivatala bizonyos mértékben bizalmi állás s kell, hogy az, a kit a tisztviselő szolgál, a köztörvényhatóság, felelősségre vonás nélkül, minden eljárás mellőzéseivel megvonhassa bizalmát tőle, megfoszthassa hivatalától. Erre való a restauráció.

De a jó tisztviselő nem kell féljen a restaurációtól. De csak a jó tisztviselő. Hogy pedig mit kell érteni e fogalom alatt: jó tisztviselő, azt a választó közönség bírálja el akkor, a mikor választ.

Szívesen és örömmel concedálja mindenki: a mi tisztviselő-karunk jó.

Ámde ez nem azt jelenti, hogy e címen minden egyes tagja a karnak nyugodtan nézhet a választások elé. Ilyen általánosítás veszedelmes. Mert nem azért választja meg a közönség a régi tisztviselőt, mert a tiszt-

viselői kar jó, hanem azért, mert maga az egyes tisztviselő jó. Ez pedig különbség. Hiszen lehet a tisztviselői kar jó, de lehetnek azért a bizalomra érdemellen egyes tagjai. Szolidaritásról beszélni pedig lehetetlen, mert a jó tisztviselőről nem tehető fel, hogy szolidaritást vállal esetleg bűnös tisztviselővel s általában nem szabad a jó tisztviselőnek a választás sikere szempontjából szolidaritást kötni tisztviselő-társaival. Vigye mindenki a saját egyéni érdemeit a választóközönség ítélte elé, de ne törekedjék aránylagos, másoknak köszönhető érdemekre. A ki bizik magában, önszerette érdemeinek erejében, annak nincs szüksége szolidaritásra.

Bebizonyult a nemzeti küzdelem idejében, hogy a vármegye jó formán egyedüli biztosítéka, védbástyája ma az alkotmány-nak. A mi hazánkban tehát a szempont a megyei választásnál az, hogy a tisztviselő feltétlenül jó hazafi legyen, kivel a vármegye bármely pillanatban rendelkezhetik, kire az alkotmány védelmezésében mindig feltétlenül számíthat. És ezt a szempontot semmiféle más szemponttal, más „érdekkel” „egyeztetgetni” nem szabad. Mert a jó tisztviselő fogalmában benne kell, hogy foglaltassék a jó hazafinak minden tulajdonsága s egyéb képességeket a jó hazafiság rovására előnyben részesíteni nem szabad.

Az idézett cikk a törvényhatósági bizottságot vádolja azzal, hogy a tisztviselő karnak a nemzeti küzdelemben tanusított és kifogásolt magatartása a bizottság irányító befolyásának tulajdonítható. A mennyiben ez az egyes tisztviselők magatartásának a mentsége akar lenni: nagyon rossz mentség.

Mert a jó tisztviselő ment kell legyen minden oly irányítástól, oly befolyástól — bárhonnan eredjen is az — mely a leg-súlyosabb tekintetből, a haza szempontjából, a magyar haza érdekeire nézve káros és veszélyes. Mert ismétlem: a jó tisztviselő elsősorban jó hazafi, a ki pedig gyöngé arra, hogy a hazára káros befolyások elől elzárkóznai tudjon — bármi áron is — az nem jó hazafi!

Időszerű ezen a témán gondolkodni. De nem olyan felfogásban, mint az „U. H.” teszi. Mert nem lehet a választó közönség elé úgy állítani ezt a kérdést,

mint a melyen gondolkodni felesleges is, nem szabad — a közérdek nem engedi — az egyeseknek talán kedvező vélemény-nyug rávarnii a választó nyakába, hogy azt kritika nélkül fogadja el, hanem a legtágabb tért kell nyitni a gondolkodásra, a szabad bírálatra eme fontos actus, a választások előtt.

Többszörösen szükség van erre most, midőn a nemzeti küzdelemből annyi keserű tapasztalattal megterhelve alig léptünk ki s már is fenyeget a veszély, hogy az alkotmánybiztosítékok megszerzéseért újból ehhez az eszközökhöz kell nyulnunk.

S a választó közönség gondolkodni fog, mert azok a sebek, mik egy nemzet testén ejtetnek, nem gyógyulnak oly hamar, nem kerülnek oly gyorsan „a feledés fátyola alá.”

Nem az a szempont fogja tehát vezetni a választó közönséget, hogy a szolidaritás kedvéért tartsa meg az „aránylagosan jó” tisztviselői kart, hanem az, hogy a jó tisztviselőt válassza meg újból, a rosszat pedig cserélje fel jóval. Hogy van-e ilyen? azt nem mi, hanem a választóközönség bírálja el.

Dr Hinléder Ákos.

A politikai helyzetről.

A képviselőház hétfői ülésének utolsó Vajda-éset foglalta el. Vajda Sándor román nemzetiségi képviselő a pártfelei részéről terjesztett hírek dacára nem jelent meg ugyan a Házban, de Maniu Gyula szintén román nemzetiségi képviselő mindjárt az ülés elején a házszabályokhoz kért szót s hosszan fejtegette, hogy a pénteki ülés elején több képviselő megsértette Vajda mentelmi jogát s indítványozta, hogy záros határidő alatt tegyen a mentelmi bizottság jelentést az ügyről. Megtámadta Maniu Justh Gyula elnököt is, mert nem akadályozta meg Vajda kitessékelését; követelte végül, hogy az elnök a házszabályok adta jogánál fogva, esetleg karhatalom igénybevételevel is, tegye meg az intézkedéseket, hogy Vajda eleget tehesen képviselői köteleltségének, vagy pedig jelentse ki, hogy nem tudja, vagy nem akarja a szükséges intézkedéseket megtenni. Beszéde alatt a függetlenségi párt részéről több közbeszólás hangzott el:

— Közönsétek ki magatok közül Vajdát!

— Lökjétek ki magatok közül a hazaárulót!

— Itt nem foglalhat többé helyet Vajda!

— Hazaáruló köztünk nem ülhet! s ehhez hasonló kifejezésekben tört ki a méltatlankodás a függetlenségi képviselőkből.

Maniu még azt az állítást is megkockáztatta, hogy míg Vajda itt nem ül, addig csönka a parlament s így a Ház határozatai formailag nem is kötelezők. Erre már elemi erővel tört ki a méltatlankodás s az ellenmondások egész raja röpködött Maniu felé.

— Csonka észjárás — süvitett valaki a lármában.

Justh Gyula elnök ezután kijelentette, hogy az ügyet elbírálás végett átteszi a mentelmi bizottsághoz. A záros határidőt 99 szóval 54-gyel szemben nem mondta ki a Ház. Az elnök ezután Maniu vádjaira felelt s pontról-pontra mutatta ki, hogy ő a pénteki ülésen teljesen a házszabályok szerint járt el. Ami pedig a fegyveres erő használatát illeti, az elnöknek nincs joga ezt a képviselő-ökkel szemben igénybe venni, csak a karzattal szemben. Hangsúlyozta ezután, hogy Vajdának joga van bejönni a Házba...

— Csak nem tisztesség — jegyezte meg valaki.

... fegyveres erőt alkalmazni azonban, a melynek védelme alatt bevonulhat Vajda a Házba, erre nézve nincs jogalap. Az elnök kijelentéseit zajos éljenzéssel fogadták a függetlenségi pártban.

Maniu próbálkozott ezután védekezni az elnök előző kijelentéseivel, az elnök azonban rácsengetett:

— Elnöki rendreutatisásokat, figyelmeztetéseket vita tárgyává nem lehet tenni. Az előbb megengedtem, de most már tovább meg nem engedem.

Maniu ezután csak azzal védekezett, hogy ő nem ferditette el a tényeket, s közben ezt a kifejezést használta: „Román nemzetem!”

Nagy zaj támadt erre az egész Házban, az elnök pedig rendreutatisotta Maniut, hogy Magyarországon román nemzet nincs. Maniu ezután leült azzal a kijelentéssel, hogy ő fegyveres erő alkalmazását az elnöktől nem kérte.

Az elnök erre Maniu beszédét idézve konstataálta, hogy Maniu kérte a fegyveres erő alkalmazását. Maniu erre újból felállt, de olyan méltatlankodás támadt a Ház minden oldalán obstrukciós színezetű viselkedése miatt, hogy jobbnak látta tovább nem feszgetni a kérdést. Erre az elnök szünetet adott.

Szünet után folytatták a vasutasjavaslatok tárgyalását.

Ugyancsak hétfőn délután három órakor kezdődtek meg a miniszterelnökség budavári palotájában a kiegyezési tanácskozások melyekre Beck báró osztrák miniszterelnök, a szakminiszterek s referensek már mindnyájan Budapestre érkeztek. Beck báró és társai csak hétfőn jöttek meg, de Derschatta vasutügyi miniszter már vasárnap óta itt tartózkodik s hétfőn délelőtt már meg is jelent a képviselőházban, hol rövid ideig beszélgetett Wekerle miniszterelnökkel és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel, majd a karzaton foglalt helyet s figyelmesen hallgatta a tárgyalást.

Délután először a két miniszterelnök ül össze tanácskozásra, hogy mint — hivatalos nyelven mondani szokás, a modus procedendi fölött

fűszálakat egyenkint is kiszedik — leülve;

mondják: hogy a vármegyénkből ki nem szállított szolgálkat, szolgálkat és napszámokat ezental a patikában és patikai áron lehet szerződtetni;

mondják: hogy Eszterházy gróf ezental több pénzt Debrecenben nem szór, hanem idején napszámokat fizetni;

mondják: hogy a kereskedelmi kormány vármegyénk iparfejlesztő bizottságának összes feltevéseit elintézte s az eddigi 800 K-ás évi segély helyett 80.000 K-át ad a székelly ipar feltámasztására;

mondják: hogy az érettségizett tanulók limonádéval ünnepelték a nagy nap jelentőségét;

mondják: hogy a királyi jubileum előestéjén városunk minden ablaka fényesen ki volt világítva;

mondják: hogy városunkban kőbányai vignettákkal és marosvásárhelyi dugaszokkal ellátott valódi udvarhelyi palackos sört árusítanak;

mondják: hogy a vásártéren e héten senkise fulladt bele a pocolyába;

mondják: hogy a „Tóutca” az udvarhelymegyei Múzeum számára lefénnyképeztek.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet választmánya június hó 10-én hétfőn, Ugron Ákos főispán elnökle alatt tartotta havi rendes ülését, a választmányi tagok élénk érdeklődése mellett. Sándor Albert és Marschalek, valamint a kissolyosi, borsodi, szentdemeteri, böngözi és bardsoti gazdakörök rendes tagok egyhangulag felvették. Titkár jelenté, hogy a békésgyulai vásárra kiküldött bizottság nem ment el, mert a beszerzett információk szerint megfelelő anyagot ott nem találhattak volna; Czinner Béla ajánlatára a bizottságot a június 29-én Hőgyészen tartandó vásárra való utazással megbízták, ahol a legjobb tejelő fajok szerezhetők be. Titkár jelentése szerint Dr. Tőkés Pál és Bene József a vármegye területéről eltávoztak, e szerint törölésük a rendes tagok névsorából a közgyűlésnek ajánlatik, Hollak Arthur nyug. főispán pedig alapítványának a befizetésére fölszólítottak.

Titkár jelentése, hogy a közgyűlés megbízásából az elnökség 4835 K 87 fillér költséggel 5000 korona névértékű 4 százalékos papírjárdékkötvényt vásárolt, — tudomásul vétetik.

A székellyföldi miniszteri kirendeltség kéri az egyesület támogatását az állatbiztosító szövetkezetek alakításához; az egyesület hivatalos lapjában a gazdaközönség buzdíttatik a biztosításra.

Pálffy Dénesnek a juhgyapju értékesítésére vonatkozó indítványával kapcsolatosan, szóba került a bágyi és parajdi pokrócszövés ügyében a kirendeltség által folytatott akció, melyet aztán a kereskedelmi kormányknak kellett volna folytatnia. Elnöklő főispán fájdalommal jelentette be, hogy az iparfejlesztő bizottság újabb akciót nem kezdeményezhet, mivel a már eddig megkezdettek sem tudta — kellő segítség hiányában — befejezni s így az esetleges meddő kísérletektől saját reputációja szempontjából is tartózkodnia kell.

Pálffy Dénes a bikakiállítás szín építésre vonatkozó indítványának tárgyalása során elhatározatott: hogy Székelykeresztur megkeresendő az iránt, hogy a vásár céljaira a jelenleginél alkalmasabb vásárteret adományozzon; a mennyiben pedig jobb vásárteret kijelölni vagy adni nem fog, lépések tételnek, hogy a kiállítás és vásár Székelyudvarhelyre helyeztessék át.

Dorner Béla jelentésére, hogy 6 hetes jorkshiri malacok 8—10 korona árban, a tejszövetkezetektől

beszerezhetők és az őszi idényre 30 drb. kos elhelyezéséhez kéri az egyesület támogatását, elhatározatott, hogy úgy a malacok mint a kosok elhelyezésénél az egyesület segítkezik.

Több apróbb ügy elintézése után, elnök az ülést berekeszti és a jegyzőkönyv hitelesítésére Zonda József és Szabó Gábort kéri fel.

Az új titkos tanácsosok esküje. Az új titkos tanácsosok hétfőn délelőtt kilenc órakor tettek le a király kezébe az esküt, még pedig a következő sorrendben: Esterházy Miklós herceg, Kossuth Ferenc, Jekelfalussy Lajos, Zichy Aladár gróf, Josipovich Géza és Günther Antal miniszterek, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Nákó Sándor gróf fiu-mei kormányzó, Andrássy Sándor gróf, Párvy Sándor dr. püspök, Wesselényi Miklós báró koronaőr, Rakovszky István és Návay Lajos a képviselőház alelnökei, Esterházy Miklós Mór gróf, Majláth György gróf és Jankovich Aladár gróf. Az új titkos tanácsosok együtt tették le az esküt, még pedig valamennyien latin nyelven. Az eskütételnél Aehrenthal báró közös külügyminiszter és Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy intervenáltak; az eskümintát Berger udvari tanácsos olvasta. Az eskütétel után a király az új titkos tanácsosokat egyenkint magánkhalgatáson fogadta.

A koronázási jubileum. A koronázási jubileumi ünnepések a budavári koronázó Mátyás templomban kezdődtek, hol szombaton délelőtt 10 órakor ünnepi mise volt, melyet Samassa József egri érsek pontifikált nagy segédlettel. Az ünnepi misén megjelentek Ő felsége a jubiláló magyar király, Ferenc Ferdinánd trónörökös, József főherceg nejevel Augustia főhercegnővel és gyermekeivel, Klotild főhercegnő gyermekeivel. A templomot a közellet előkelőségei töltötték meg. Ott voltak a magyar miniszterek, a főrendek és képviselők közül számosan szebbnél-szebb díszmagyarban. Megjelent Aerenthal külügyminiszter is. Az ünnepi mise után Samassa József gyönyörű, hazafias beszédet tartott. A jubileum alkalmából Ő felsége százhatvanegyet elíteltnek kegyelmezett meg. Ferenc Ferdinánd trónörökös már a szombaton délutáni 3 órai vonattal visszautazott kíséretével Bécsbe, a mi azt bizonyítja, hogy nem igen szereti sem fővárosunkat, sem a magyar népet. Ő felsége a király is megrövidítette itt tartózkodásának idejét, mert előbbi tervét megváltoztatva, már kedden visszautazott Bécsbe. Nagyon bánthatta az a körülmény, hogy az egész fővárosban, csak a középületeken és állami hivatalokon lengő zászlók jeleztek a jubileumot, a nép pedig teljesen tavol tartotta magát az ünnepélytől. Az ország hangulatát tükrözve vissza a főváros tartózkodása; a bizonytalan helyzet, a jövő miatti aggodalom lekötve tartotta a lelkeket, ezért hiányzott a jubileumból az őszinte szeretet és ragaszkodás meleg sugára, mely világosságot és fényt hintett volna a jelentős ünnepélyre.

Csendőrkörületek új beosztása. A csendőrkörületek új beosztása szerint, a brassói VII. számú csendőrkörület új beosztása a következő: A körület kiterjed Brassó, Háromszék, Szeben, Fogaras, Hunyad, Csik, Nagyküküllő és Udvarhelyvármegye-nyekre. A körület a következő öt szárnyra oszlik: 1. Brassó. 2. Nagyszeben. 3. Déva. 4. Csikszerecs. 5. Segesvár. (Csak mi, a kik már többszörösen sürgettük a szárnyparancsnokság ide való áthelyezését nem kaptuk meg, pedig földrajzi fekvésünknek és más tartós okoknál fogva éppen Udvarhelyt illette volna meg.)

Erdélyrészi vásárok. Pénteken június 14-én Szelistye; 15-én Gyergyószentmiklós, Nagy-Bacson; 15-án Köröspatak, Zalatna, 17-én Bágyon;

18-án Szászbanyicza; 21-én Topánfalva; 23-án Magyarorbó; 24-én Alsórákos, Alvincz, Csikkarczfalva, Göröcsön, Kisselyk, Makfalva, Maroslye, Pánczélesch, Segesvár, Somkerék, Torda.

A székellykereszturi főszolgabíróshoz Szilágyi Béla jogszigorló közigazgatási gyakornoknak nevezett ki, Jakabházy Gáspár pedig, a ki gyöngékedése miatt hosszabb szabadságon volt, mint a főszolgabíróshoz beosztott közig. iktató, egész sége helyreáltával ismét elfoglalta hivatalát.

Öngyilkosság. Péter Lajos gyergyósomfalvi 24 éves fazekas és kályhás a Szarkakő alatt saját revolverével szíven lötte magát. A holttestre Székely Ádám bukkant, a ki azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely nyomban elrendelte és megtartotta a szemlét és az öngyilkos zsebében 88 korona 68 fillér készpénzt talált, a mi kétségtelenül azt bizonyítja, hogy az illető nem rablógyilkosság áldozata, hanem sajátkezűleg vetett véget életének. A hullát a megyei közkórház halottas kamarájába szállították.

Vizbefut ember. Boross Mihály 41 éves, magyarországi származású, helybeli lakos, kedden délelőtt 10 és 11 óra között a szeszgyár és a szombatfalvi malom közelében fővenyhomokot hordott két bivalylyal befogott szekéren. A bivalyok észrevétlenül belementek a vízbe és mikorra Boross észrevette utánuk ment, hogy kihajtsa, de a sebesen rohanó ár elkapta és elmerítette. A víz csakhamar feldobta, de a szerencsétlen nem tudott magán segíteni és kétségbeesetten kiabált segítség után. A vele volt társa hirtelen odaszaladt és a lapátját nyújtotta felé, de a tehetetlenül vergődő nem érte el a lapát rudját és belefuladt a vízbe.

Az Udvarhelymegyei Múzeum Egyesület f. hó 9-én rendkívüli közgyűlést tartott Ugron Ákos főispán elnökle alatt. Tárgya az alapszabályok egynehány pontjának módosítása volt. E szerint 1907-től kezdődőleg a rendes tagok díja 4 korona helyett 2 koronában állapítatik meg. Pártoló tag pedig lehet mindenki, a nélkül, hogy tagsági díj fizetésre lenne kötelezve, aki a múzeum részére gyűjt, vagy valamit adományoz. Kulturális szempontból felette fontos indítvánnyal lépett föl Petrányi Miklós szakisk. tanár, aki a múzeummal kapcsolatosan egy képtár felállításának eszméjét veti föl, mely részére évenként egy-egy modern magyar képző művészeknek a műve vétetnek meg. Ez a múzeum egyesület egyik osztályát képeznél 1 korona tagsági díjjal, Petrányi Miklós e szép eszméjét a közgyűlés lelkesen magáévá tette s a képtár módozatainak összeállítására egy bizottságot küldött ki, mely f. hó 16-án terjeszti elé a képtár felállítására vonatkozó javaslatát.

A király jubileumán a helybeli izraelita hitközség is tartott ünnepi istentiszteletet, melyen a hitközségi szónok magas szárnyalású beszédben méltatta a nap jelentőségét.

Kossuth Lajos Tódor bátyjának Kossuth Ferencnek látogatására hétfőn délelőtt 9 órakor a déli vasut budai pályaudvarán Budapestre érkezett, a hol Kossuth Ferenc testvéri szívélyességgel fogadta.

Vasuti baleset. Vasárnap éjjel egy óra tájban a Budapest—Brassói 602. sz. gyorsvonat Balászfalva és Mikeszásza között a 162. számú pályafőrt Gergely Istvánt, a mint az őrház előtt kötelessége szerint a vonatot várta, bundájánál fogva magára rántotta, darabokra szakgatta, a

bundáját pedig a gép kerekei egész Kiskapusig vitték. A szolgálata teljesítésében szerencsétlenül elhalt szegény ember özvegyén kívül négy kis-korú gyermeket hagyott hátra.

Házasság. Szalai Béla, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója kedden vezette oltárhoz Budapestben, rácalmási Pajzs Klárit az Angol Kisasszonyok váciutcai kápolnájában. A esketést, melyen nagy és díszes közönség jelent meg, Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök végezte.

A kolozsvári magyar utcai parochiára hirdetett pályázat határideje a napokban járt le, melyre értesülésünk szerint Csia Kálmán derék etédi pap is pályázik.

Az unitárius papok gyűlésén Tordán nagy számmal jelertek meg az unitárius papok és világi érdeklődők. Az elnök Dr. Boros György, nagyhatású megnyitó beszéde után Ajtai János homoródmalmási lelkész tartott magvas és igen érdekes értekezletet, melyet tetszéssel fogadtak. Gyűlés után fényes bankett volt, melyen más felekezetiiek is nagy számban vettek részt.

Halálozás. Részvétellel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalmas szívvel tudatják, hogy a forrón szerető jó gyermek, testvér, rokon és önzetlen jó barát Csiklusnádi Darvas Dávid gazd. akadémiai hallgató, életének 26-ik évében, a baldoklók szentségének ajtatos felvétele és három havi súlyos, de keresztényi türelemmel viselt betegség után, folyó évi június hó 10-én reggeli 6 órakor, az Urban csendesen elhunyt. A megboldogult földi maradványát folyó évi június hó 12-én d. e. 10 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint, a helybeli köztemetőben helyezték örök nyugalomra; s ugyanakkor a szent mise is bemutatott az egek Urának. A béke anyala lebegjen sirja felett! Csiklusnád 1907. évi június hó 10-én. Darvas Ferenc és neje Betegh Julianna, mint bánatos szülők. Betegh Gyula, Darvas Irén férj. Santa Imrené, mint testvérei. Santa Imre, Betegh Gyulané szül. Balló Julianna mint sógora és sógornője.

Megöltek három székellyt. A székelly határvidéket borzalmas gyilkosság tartja izgalomban. Oláh parasztk brutális kegyetlenséggel megöltek három székellyt. A vakmerő gaztetről a következőket jelentik: Ghyka román hercegnek óriási erdőségei közvetlen határosok Csikvármegyének gyimesi részeivel. Itt volt alkalmazva egy Zathureczki József nevű csikgyimesi születésű és illetőségű intelligens székelly ember már több éve, mint gazdatiszt. Néhány nappal ezelőtt a Ghyka herceg erdeiben tilos legeltetésen ért oláh parasztk a szó szoros értelmében fejszékkel, kapakkal agyonverték. A kegyetlen vérengzéssel meggyilkolt holttestét családja Gyimesbe hozta, hol nagy részvét mellett helyezte körök nyugalomra. Fia-tal özvegyet és négy kis gyermeket hagyott árva. A mellette volt két székelly erdőpásztor szintén a legbrutálisabb módon agyonverték. Vajjon a meggyilkolt, három derék székellyért, milyen lesz az elégtétel?

Képviselők a Czinkotai Nagy Iteében. 1867-ben Madarasz József országgyűlési képviselő a koronázás napján hetedmagával tüntetőleg kivonult a történelmi nevezetességű Czinkotai Nagy Iteéhez címzett s Pest határában levő csárdába. Ennek a történelmi eseménynek emlékére több függetlenségi képviselő megígérte s még mindig friss egészségben levő Madarasznak, hogy a nevezetes nap évfordulóján elkisérk is-

mét oda. A találkozás meg is történt és a Nagy Itcében megjelentek: Szappanos István, Dr Nagy György, Lubi Géza, Hódy Gyula, Lengyel Zoltán, Eitner Zsigmond, Buza Barna, Hentaller Lajos, Molnár Jenő, Uray Imre, Horváth Gyula és Hermann Ferenc, Madarász József fiával, ifj. Madarász Józseffel automobilon, vagy mint az ő szittya nevezi: uri mozgonyon robogtak a Nagy Itcébe Sárkeresztúrról. Így aztán tizennégy képviselő ülte körül az asztalokat és míg Budán a koronázást ünnepelték, ők azok emlékét ünnepelték, akik 67-ben Cinkotára vonultak ki a koronázás elől.

— **Hazafias lelkesedés.** Dr. Nagy György, lapunk kitünő munkatársa, hétfőn már hajnalban a Duna parton sétált. Az első volt, aki aztán a Ház folyosóján feltűnt. Hanem nagy változás esett rajta. A bozontos, nagy, fekete haja rövidre le volt vágva.

Hát ez nagy esemény. Hogy a Nagy György haja ne legyen többé? A folyosói politikusok alig tudtak belenyugodni. Egy újságíró megjegyezte:

— Furcsa ember ez a Nagy György. Akkor vágatja le a haját, amikor legnagyobb szüksége van az erejére! . . .

Hamarosan kitudódott, hogy mért vált meg Nagy György a hajától. Hazafias lelkesedésből. Ugy bizony, Nagy György a hazafiságnak áldozott akkor, amikor levágatta az üstökét.

Egy képviselőtársaság ugyanis Cinkotán a következő felszólítást intézte vasárnap Nagy Györgyhez:

— Vágasd le a hajadat és adok husz koronát a gyergyói Kossuth-szoborra!

Nagy szó volt ez. Ez a gyergyói Kossuth-szobor volt a Nagy György lelkének minden álma. És így történt meg az esemény, hogy a fiatal lelkes székelly képviselő sajtó szívvvel bár, de levágatta a haját.

— **Hol készül a „Hazai gyártmány”.** Egy külföldön utazgató magyar, saját tapasztalatából elmondja, hogyan is készülnek a „Hazai gyártmányok”. Künnjárt Hallstadban s véletlenül betévedt Vázel József és fia szövőgyárának csomagoló-osztályába, ahol csak úgy virított a sok piros-fehér-zöld szalag. A magyar ember szive először nagyot dobbant, aztán ugyancsak elszorult, mert meglátta az egész apreturát. Az osztrák vásznat ugyanis már ott künn megmagyarosították s nemcsak fölkanthozták nemzetiszínű szalagokkal, amelyeken rajta van a magyar védjegy is, de ráragasztják Árpád fejedelem arcképét s végül rányomják a döntő bizonyosságot: Hazai gyártmány. Ezt a vásznat hozzák azután forgalomba a magyar kereskedők s ezt vásároljuk mi, jámbor magyarok. Hiába, szereti az osztrák a magyar nemzeti színt, rajong Árpád fejedelemért s szívesen megtagadja a hazáját, ha így kívánja a gseft. De, nem jobb náluk az a magyar kereskedő sem, aki tudva árul ilyen külföldön készült „hazai gyártmányt”!

— **Új gimnázium Tordán.** Aranyostorda vármegye és Torda városa a napokban kötötte meg a szerződést az állammal az új főgimnáziumra, mely 1908-ban nyílik meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** Bence Bálázs székellyengyelalvi birtokos ur a vármegyei múzeumnak ajándékozott két darab éremért fogadja az egyesület köszönetét. Molnár Károly igazgató.

— **Első erdélyi cipőgyár** címmel Szamosújváron cipőgyár létesül, a mely százezer koronát fektet be s 60—70 munkással kezdi meg az üzemet.

— **Mindenki szép** mellékkeresetre tehet szert azzal, hogy a Thos H. Whittick és Társa prágai cég kötőgépein házilag köt. A kész dolgokat a cég eladja.

— **A helybeli róm. kath. plebánia templom** belső javítás és díszítésére adakoztak XXIII. közlemény) Dr Göllner Beláné 112. sz. gyűjtőívén: Göllner fiuk, Göllner Beláné 5—5 K. Maric Miklós, Dumic Ljubomir 4—4 K. Dr Federné 3 K. Dr Amka Aurél (Kolozsvár), Feder Ottokár és családja, Ugyeljen, Schaffer Emil 2—2 K. N. N. Novák Jenő, özv. Amka Péterné, Dr Feder, Dr Feder Vilmos, Dr Feder Vilmosné, Feder Ella, Feder V. összesen 37 K 10 f. — Özv. Kassay Endréné 57. sz. gyűjtőívén: özv. Kassay Endréné 6 K. — Özv. Ferenczy Györgyné 68 sz. gyűjtőívén: özv. Ferenczy Györgyné 1 K. — Szemlér Ferencné 106 sz. gyűjtőívén: Szemlér Ferencné 5 K. 4. gyűjtőív összege 49 K 10 f. Tamás Albert befizetett ígéretének II. részlete 20 K. Lukácsffy Kristóf ígéretének II. részlete 4 K. Helybeli névtelen adománya 300 K. I—XXII. közlemény összege 13407 K 51 f. összesen 13780 K 61 f. Fogadják a nemesszivü adakozók ez uton is halás köszönetünket.

Székellyudvarhely, 1907. jun. 7.

Gróf Mikes János, Paschek Viktor, főesperes-plebános, bizottsági pénztárnok, bizottsági elnök.

— **Szolgai állás** azonnal betöltendő. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

— **Figyelmeztetés.** A helybeli róm. kath. főgimnáziumban az 1907—8. tanévi beiratások az I., II. és III. osztályban felsőbb rendület folytán f. évi június 30., július 1. 2. 3. és 4-ik napjain eszközölhetők. Szeptemberben a nevezett osztályokba tanuló csak abban az esetben vétetnek fel, ha a felvételt a megállapított és még be nem telt létszám megengedi. A beiratáskor 12 K 20 f felvételi díj fizetendő. Az igazgatóság.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

2734—907, kig. sz.

Hirdetmény.

Székellyudvarhely város tanácsa közhírré teszi, miszerint a községi közmunka előirányzatot feltüntető lajstrom folyó évi július 1-től 15-ig közzszemlére tétetik ki, mely időn belől a hivatalos órák alatt a városi tanácsban bárki meg tekintheti.

A kinek a községi közmunka összeírása ellen felszólalása van azt fenti határidő alatt a városi tanácshoz írásban beadhatja.

Székellyudvarhely város tanács 1907. június 7-én.

Soó Domokos, h. polgármester.

Bethlen-utca 13. szám alatt a félelemlen kiadó két butorozatlan szoba.

Kereset bárki részére

Házi munkások kerestetnek gyorskötőgépeinken való kötésre. Távol-ság nem határoz; mi eladjuk a kötött munkát.

Thos. H. Whittick és Tsa
Prága, Franzens-Quai 27.

BOR!

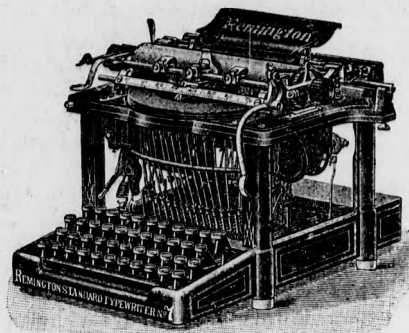
Fernengel Gyula székellyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Világhírűek az eredeti

Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknek évek óta használatban. Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben ország-szerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselet Székellyudvarhely, Kossuth-u. 31.

Ezen formuláre lementsendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógéppünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek

Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Székellyföldi főképviselet, hol a Remington Standard írógép működésben megtekinthető s minden írógépkellek eredeti árakban kapható: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében Székellyudvarhely, Kossuth Lajos utca 31 szám.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Székellyudvarhely, Névjegyek izléses kivitelben készítenek.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közszenynél, csúznál és meghűléseknel, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter özégjeggyel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K.1.40 és K.2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerára az „Aranyoroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek

A közönség figyelmébe.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy újonnan bevezettem üzletembe nagy választékban a

gyermek-kocsikat

üveg, porcellán és ajándék tárgyakat nagy választékban. Ugy hogy az minden igényeknek megfelelő legyen. Együttal felhívom becses figyelmét mindig friss és jó minőségű fűszeráru osztályomra is és kérem szűkség esetén szives pártfogásukat

teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mauthner-féle leghiresebb kerti vetemény- és virágmagvak, úgyszintén gazdasági magvak nagy raktára.

Mindig friss fűszerárak